

Leto VII.

V Ljubljani, 25. novembra 1911.

Štev. 11.

DR. O. K.

Boj proti nalezljivim boleznim.

Nalezljive bolezenske glivice, ki so se naselile v človeškem telesu, obolelo telo med boleznijo vedno tudi izločuje. Te strupene bolezenske glivice moramo takoj uničiti, ker so prav one povzročiteljice vse nalezljivih bolezni. Tako uničevanje bolezenskih kali se imenuje razkužba ali desinfekcija, in z razkužbo obvarujemo zdravega človeka okužbe (infekcije). — Bolnik, ki je obolel za nalezljivo boleznijo, je glavni vir za razširjanje bolezenskih kali, kajti v njegovem telesu se množe ti povzročitelji kužnih bolezni in život jih po raznih potih oddaja na zunanji svet, n. pr. z izmečki pri kašlju, z odpadki iz črev, z gnojem iz ran i t. d. Okolica takega bolnika je torej prenasočena s strupenimi glivicami; v prvi vrsti je okužena bolniška soba in vsa njena oprava. Osebe in razni predmeti, ki prihajajo iz take okužene sobe, (obleka, perilo, smeti, posode, odpadki i dr.) raznašajo okužljive bolezenske kali na širšo okolico in na druge osebe. Izven človeškega telesa sicer okužljive glivice navadno nimajo zadostnih pogojev za obstanek in poginejo posebno pod vplivom solnčnih žarkov in svežega zraka, pač pa žive dalje in ostanejo okužljive, če so našle ugodna tla za nadaljnje življenje, tako v zaduhlih, vlažnih, nezračnih prostorih, kjer ni ne solnca, ne zraka, dalje v vodi, mleku i. t. d.

Vsaka gospodinja, ki hoče 'Slovensko Gospodinja' zastonj, naj pošlje svoj naslov Kolinski tovarni v Ljubljani.

Da se torej nalezljive bolezni ne prenašajo in ne razširjajo, treba predvsem bolezenske kali uničiti takoj, ko zapuste bolno telo. Prva razkužba ob bolniški postelji je zato najvažnejša; obsega naj pa nele bolnikove izločke, temveč tudi vse predmete, ki jih bolnik uporablja. Ta razkužba naj uniči glivice, dokler so še v bolniški sobi, kajti če so našle pot iz bolniške sobe, je njih nadaljnje zasledovanje skoraj nemogoče. Razume se, da je treba izvrševati to razkužbo ob bolniški postelji ves čas dokler traja bolezen. Mati kot strežnica svojega nalezljivo obolelega otroka, si s točnim, razumnim razkuževanjem ob bolniški postelji in v bolniški sobi najbolje obvaruje ostale svoje otroke pred okužbo.

Prva razkužba ob bolniški postelji je tem popolnejša in točnejša, čim večja je sploh snažnost v stanovanju. Sobe, v katerih je veliko nepotrebne navlake, temni brezračni prostori, ki so slabo osnaženi, sploh niso sposobni za bolniško sobo, najmanj pa v slučajih nalezljivih bolezni, ko gre predvsem za najnatančnejšo snago. — V sobo k bolniku z nalezljivo boleznijo naj prihajajo samo one osebe, ki imajo najpotrebnejše opravke z bolnikom. Strežnica naj nosi posebno obleko ali vsaj vrhni plašč z dolgimi rokavi in iz blaga, ki ga je lahko prati; ta plašč je odložiti vselej, še preden stopi strežnica iz sobe, pri vstopu vanjo pa ga mora takoj spet obleči. Bolnika naj se strežnica ne dotika nepotrebno; po vsakem opravilu pri bolniku naj si dobro umije roke z milom in naj jih razkuži v razkuževalni tekočini. Prav tako naj ravna, preden zapusti bolniško sobo. V bolniški sobi naj strežnica ne uživa ničesar. Strogo je paziti, da se pri pometanju sobe zabrani vsako prašenje; zato naj se uporablja mokra metla ali mokra brisača. — Iz bolniške sobe naj ne pride prav nobena stvar, da ne bi bila že razkužena; smeti, manj vredne igrače naj se v peči sežgo; krožnike, steklenice, jedilno orodje i. dr. treba položiti v razkuževalno tekočino. Isto velja za perilo. Ostanke bolnikovih jedi treba v peči uničiti ali pa pomešati z razkuževalno tekočino. Najbolj je pa paziti na to, da se vsi okužljivi izločki in odpadki bolnika sproti razkužujejo oz. uničujejo.

Taki okužljivi izločki so n. pr. pri davici, ošpicah in škrlatici žlem iz nosa in žrela; pri zadnjih dveh boleznih so zelo okužljive tudi kožne luskinе, ki se odločujejo proti koncu bolezni.

Kako je napraviti in uporabljati v posameznih slučajih potrebne razkuževalne tekočine, to poižve strežnica od zdravnika;

Zahtevajte cikorijo

kot sredstva, ki jih uporabljamo v ta namen, naj navedemo le žgano apnoklorovo apno, lug, dalje formalin, krezol, lizol, sublimat; vsa ta razkužila uporabljamo za razne namene in različno razredčene. Perilo razkužujemo prav lahko že s tem, da ga z vodo namočimo in dalje časa kuhamo.

Končno razkužbo bolniške sobe pa izvršuje po mestih posebno poučeno razkuževalno osebje. Na deželi se mora zgoditi to vsaj po navodilih zdravnika.

Za boj proti nalezljivim boleznim, za njih omejitvev, osobito proti nalezljivim boleznim otrok, je silne važnosti, da vsaka mati ob bolniški postelji skrbi najvestneje za strogo razkužbo. Kakor je važna oskrba in postrežba bolnika samega, ravno tako važna, če ne še bolj, je skrb za razkužbo, da tako skrbna mati obvaruje druge svoje ljubljence pred okužbo in zabrani tudi prenos bolezni na druge družine.

ZAGORKA:

Na pol pota.

Tihi spomini so plavali po poltemni sobici. Prve sence predvečera so padale po njej in so zavile v prozorni plašč dva ženska obraza. Ljubica je spustila svoje vezenje v naročje in je zrla zamišljeno skozi okno. Poleg nje je sedela njena mlada nežna nečakinja Dragica, ki je venomer brbrljala.

»Nikar se ne izgovarjaj, Ljubica — samo tebi se imam zahvaliti za svojo srečo, to vem dobro. Da nisi ti opozorila Milana name, on bi me ne bil niti opazil.«

»Motiš se.«

»O, ne motim se. Ali še veš, onega poletnega večera na izprehodu? Ti si mi naravnost vzela moja dva spremljevalca in si me pustila z Milanom samo. Danes mi je popolnoma jasno,

v korist Družbe sv. Cirila in Metoda!

zakaj si takrat storila to in nisi od onega večera nikoli več hotela biti sama ž njim. Vedno si ti tako uredila, da je bil poleg mene.«

»Ne, to ni bilo moje delo.«

»Ne govori, tetka, saj vendar nisem slepa.«

»Torej, kdaj bo svatba?«

»Tega še nismo določili; sicer pa Milan še ni stalno nameščen.«

»Tudi to še pride. Oba sta mlada, a ta čas, ki ga živita sedaj, so najlepši dnevi vajine mlade sreče. Uživajta jih, kolikor moreta.«

»Kako lepo znaš govoriti o sreči! Zakaj je ne uživaš sama?«

»Ne vem!«

»Kar ni, se še lahko zgodi. Zakaj ne bi tudi ti ljubila in se omožila?«

Ker je že prepozno.«

»Saj ni res!«

»O da, prestara sem že za to.«

»Povej mi, tetka, ali nisi nikdar nikogar ljubila? Zdi se mi, da se skriva za tvojim vedrim čelom tužen roman. Povej mi ga, prosim te.«

»Ne, duša...«

»Daj, če me imaš le malo rada!«

»Če te imam rada! Pa kaj naj ti pripovedujem! V mojem življenju ni bilo nikakih romanov, ne novel, ne vesele igre. Puščoba, to je tragedija mojega življenja!«

»Hm — mislim, da je nekaj vendarle bilo. Zakaj se nisi hotela omožiti, zakaj si odbijala vsako ponudbo z boleznim nasmehom — z resignacijo, ali kako že? Zdelo se mi je zmeraj, da se skriva za tem neka drama.«

»Ti si otrok! Ali glej, to je vsebina vse one »drame«.

Ljubica je odprla miznico ter je vzela iz nje belo škatljo, ki jo je dala svoji nečakinji. Dragica jo je radovedna odprla.

»Suha cvetka? Kaj pomenja to?«

»Pusto, prazno življenje.«

»Kdo ti je dal to cvetlico!«

»Ali se spominjaš onega večera, ko sem te pustila samo z Milanom?«

Zahtevajte Holinsko cikorijo!

»Milan?? Njega ljubiš?« . . .

»Bodi mirna — ne ljubim ga.«

»A ljubila si ga?«

»Ne, samo na poti sem bila . . .«

Dragica se je oddahnila.

»Spominjam se, spominjam se, dal ti je cvetko onega večera, ko se je prvokrat izprehajal z menoj.«

»Spravila sem jo, da uvene in ž njo moji spomini.«

»Zakaj si storila vse to?«

»Ker sem vedela, da ga ti ljubiš.«

»Kako si mogla to vedeti?«

»Slučajno. Ti si šla pred menoj v družbi dveh gospodov, a jaz ž njim za vami. Bilo mi je nepopisno veselo pri duši. Potem pa je izgovoril nekaj pristržnih besedij, daroval mi je kito cvetja. In takrat si se okrenila ti; tvoj pogled je bil tako žalosten, tako bolesten. Bilo mi je jasno: ti ga ljubiš, a jaz ti ga prevzemam. Pa če je to tudi edini človek, ki bi ga mogla ljubiti . . . prevzeti ga . . . ne! Moje oči so se uprle v tvojo nežno, slabotno postavo. Zdelo se mi je, da čutim toplo tvojo dušo, kako drhti v telesu, kako se trga in plaka, ker se jaz zabavam ž njim in mi je on naklonjen. Pa kaj naj storim, — sem pomislila. On je precej mlajši od mene, čaka ga bodočnost. Jaz pa sem že prešla svojo prvo mladost, a ti se šele razcvitaš. Tvoja pravica nanj je večja, kakor moja. Tvoja ljubezen mu prinese več solnca, kakor moja — zakasnela. Ti si spomlad, a jaz sem poletje. In v trenutku sem se odločila. — Nazaj! sem si dejala. Ostavila sem ga, hitela naprej in v onem hipu sem se odpovedala vsemu! Prišla sem k tebi in sem ti šepetala v duši: Ne toži, prepuščam ti ga! — Tedaj sem zamenjala svojega spremljevalca s tvojima, ostavila sem na polovici pota njega in sebe. Dosegla sem svoj namen. Pomlad se je nagnila k pomladi; srečna sta. — To je moj roman.«

Dragica je tiho vzdihnila, a oči so se jej porosile s solzami.

»Tetka, Ljubica, povej mi . . . ali . . . ali nisi sedaj vendarle žalostna, da ljubi Milan mene, da se je zaročil z menoj?«

»Ne, otrok moj. Poglej to cvetje. Zaprla sem ga v škatljico: brez solnca in rose je ovenelo. Tako venejo tudi pridušeni spomini.«

»Ali taka žrtev — kaj je to mogoče? Ali je možno živeti?« . . .

Zahtevajte Zvezdno cikorijo!

»Da, kadar se srce in razum srečata še na — pol pota.«

Dragica je skrila svoje lice na tetinih prsih in je jokala. »Zate nima življenje prav nobene sreče?« je vzdihnila.

»O, pač, uživati znam v sreči drugih« — je odgovorila tiho Ljubica svoji nečakinji in jo je objela.

»Kako me to boli, kakor da sem čitala žalostno pripoved!« ...

»Ne srce moje, to je — resnica!«

Ljubica je obsipala čelo svoje nečakinje s poljubi. Niti topli poljubi matere bi ne mogli biti bolj iskreni ...

I. SMREKARJEVA:

Naše peči.

Teško je kuriti štedljivo. Gosti oblaki dima, ki se valé iz naših dimnikov, nam pričajo, da zna malokatera gospodinja in malokatera kuharica prav postopati s kurivom; največ toplote jim uide namreč skozi dimnik. Umetnost obstoji namreč v tem, da zna gospodinja prav in popolnoma izrabiti kurivo, kar ga ima na razpolago. V to svrhu je treba treh stvari: 1. dobre peči, 2. dobrega kuriva in 3. pravilnega postopanja ... Seveda se razume samo ob sebi, da ne moremo z vsemi pečmi ravnati enako. **Železno** peč kurimo drugače, kakor pa **lončeno**. Vemo tudi, da se železna peč jako hitro in čezmerno razgreje, a se tudi zopet hitro ohladi, dočim se lončena peč pač počasi segreje, a tudi ohrani gorkoto dolgo časa v svojih lončenih ploščah in jo potem počasi oddaja sobi. Take peči so za naša stanovanja pač najbolj priporočljive.

Od dobre peči moremo zahtevati, da se dobro kuri in greje zadostno, tudi če jo kurijo osebe, ki niso v tem poslu posebno izurjene. Peči, ki znajo ž njimi ravnati le posamezniki — izvojljenci, se slabo priporočajo. — Imamo na eni strani kurivo, ki proizvaja mnogo plamena, kakor n. pr. drva, rjavi premog in nekatere vrste črnega premoga. Za tako kurivo morajo biti peči tako zidane, da se more plamen v njih prosto razvijati, dalje morejo imeti dovolj zraka, ki pospešuje gorenje. — Drugo kurivo,

Zahtevajte Holinsko cikorijo!

kakor n. pr. koks in briketi pa gore z majhnim plamenom ter ne grejejo ž njim, marveč z žerjavico. To kurivo potrebuje še manj zraka.

Ako hoče gospodinja štedljivo kuriti, mora predvsem vedeti, kakšna je njena peč, da bo potem znala preudariti, katero kurivo je prikladno dotični peči. — Pri kurjavi sami je treba paziti predvsem na to, da ne pride do ognja preveč zraka. Samo prav začetkoma, ko zakurimo in je začelo šele goriti, mora imeti ogenj dovolj zraka, da se more razviti. Kakor hitro se je to zgodilo, pa je neobhodno potrebno, da omejimo dohod zraka. V koliki meri smemo to storiti, tega nas učita opazovanje in izkušnja. Nikakor ni potrebno, da bi bila spodnja vratica peči tako dolgo odprta, da pogori vse gorivo, marveč zadošča, če je le en del v popolnem plamenu. Zapirati je treba spodnja vratica zato, da preprih, ki je sicer v peči, ne odnese skoraj vse toplote v dimnik. Prisiliti moramo peč, da odda polagoma vso toploto s o b i. Seveda treba pa tudi paziti, da zlasti zvečer peči prenašlo ne zapremo: lahko se zgodí, da se vsled pomanjkanja zraka nabirajo strupeni plini, ki začno uhajati v sobo. Dostikrat se je že zgodilo, da so se ljudje na ta način zastrupili. Najbolje pač, da peči v spalnicah zvečer sploh ne kurimo, ker je itak zdraveje spati v hladni sobi.

Vsekakor ne smemo prepuščati kurjenja peči neveščim poslom, ker zahteva v resnici mnogo paznosti, skrbnosti in preudarnosti.

ZAGORKA:

Nedosegljivo?

No, ali si se odločila?«

»Nisem, draga moja prijateljica!«

»Ali, ljuba moja, nikar tako. Tvoj stric želi, da te omoži pred svojo smrtjo in te vidi tako srečno in preskrbljeno. Ko zatisne on oči, ostaneš popolnoma sama.«

»Da, sama. Sicer pa, če se omožim s tem človekom, ostanim vseeno — sama. Tudi sedaj mi ni bolje.«

»Tako? Ti torej preziraš skrbnost svojega strica?«

ki se prodaja v korist narodnih društev!

»Spoštujem ga in cenim. Nad vse drag mi je; nadomestil mi je očeta in mater; negoval me je in odgojil, ali vkljub temu občuti moja duša neko praznino in osamljenost...«

»Osamljenost?? Prevezla si se, draga moja, nič drugega. Lepe obleke nosiš, najlepše klobuke, vse se suče okrog tebe in če bi hotela, bi ti kupil stric celo kočijo, konje, da, najel bi ti celo livriranega kočijaža. Ali bi ne bilo to krasno?«

»Pojdi, pojdi, kaj mi govoriš take neumnosti. Prav kadar sem v največji, najšumnejši družbi, se mi zdi, da sem tako osamljena; nečesa mi manjka...«

»Stricu rečem, naj ti na vsak način kupi kočijo. Ko sem se namreč jaz omožila, mi je bilo tudi neznosno dolgčas. Nekaj me je dražilo, vznemirjalo, z eno besedo: nesrečna sem bila in sem se zato prepirala s svojim možem. Odkar mi je kupil kočijo in konje, odtlej sem pa zadovoljna ter živiva srečno. Vsak izmed naju ima svoje zabave, pa sva zadovoljna oba. Jaz na primer ne poznam nič lepšega, kakor kadar se vozim v lepi novi obleki in v modernem klobuku s svojimi iskrimi konjiči po mestu. Vse gleda name, in takrat se mi zdi, da sem kraljica. Tudi tebi manjka taka zabava. Moški imajo svoje kavarne, politične shode, klube, a me ženske moramo imeti tudi kaj, s čimer se naslajamo!«

»Ali vse to bi mene niti najmanj ne osrečilo.«

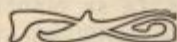
»Omoži se, pa boš lahko prirejala krasne večere, zabavala se baš lahko, s komur boš hotela... a sedanji tvoj snubec je kakor ustvarjen za dobrega soproga: denarja ima kakor smeti! Ali ni to diven mož? Kupi ti vse, česar si poželi tvoje srce. Kajne, da ga vzameš?«

»Ne vzamem ga.«

»Pa zakaj ne? Tega nečeš in onega nečeš, kaj hočeš pravzaprav? Najlepše obleke imaš, krasne klobuke, zabave, ložo, kočijo moreš imeti, česa si neki še želiš? Morda kraljevske krone?«

»Kraljevske krone ne, temveč samo dušo, ki bi živela z menoj in zame, ki bi me razumela — hočem dušo, ki bi bila moja.«

»Potem bi bilo morda bolje, da si zaželiš kraljevske krone.«

Zahtevajte Molinsko cikorijo!

ELVIRA DOLINARJEVA:

Pravljica o »coprnicah«.

Znano je vsakomur, kdor ima kaj razumevanja za življenje in naravo, koliko se skriva po zakotnih gorskih vaseh še hudobnih »coprnic.« Drzne so tako, da se prikažejo tuptam celo ob veliki cesti, da, celo po trgih in mestih nismo varni pred njimi. Prava pokora so za vse človeštvo, in le želeti je, da bi se kakor hitro mogoče iztrebile do zadnje. Ali sredstvo, sredstvo, kdo bi ga nam povedal! Gotovo bi se vsakdo rad lotil tega koristnega dela, da mu kdo le preskrbi pravi recept. Ali ni ga učenjaka na svetu, ki bi znal sestaviti tak lek, da bi se iztrebil žilavi ta rod. Niti najčrnejša šola ne uči te umetnosti.

Navadno se bojé ljudje coprnic ter bežé, ako kje katero začutijo. Včasih se pa vseeno kdo ohrabri ter se kam skrrije, da jih na tihem opazuje. Takim junakom se imamo zahvaliti, da nam je sploh kaj znano o škodljivem in grešnem početju teh brezdušnih bitij. Slava takim ljudem; zlata kolajna za hrabrost najdiči njih moške prsi, kakor one vojniških veteranov, ki so si zaslužili na bojnem polju častno kolajno. Zlati zaslužni križec jim pripnite v gumbnico nad neustrašnim srcem, kajti neskončna zasluga jim gre, ko so nam odkrili najtemnejšo stran tega čudovitega in zagonetnega življenja.

Tako je bilj nekoč nekdo — Bog ve, kako mu je bilo ime — nehvaležno človeštvo je pozabilo docela na njegovo osebnost. Pozabljeno, iz katerega je bil rodu, pozabljeno, katera vas ga je smela nazvati svojim — in sicer najboljšim — vaščanom, pozabljeno vse, kajti svet je nehvaležen in črna zavist mu gloda srce. Ohranil se je le spomin na njegov čin, ko je, neustrašen in neugnan, čepel za grmom ter opazoval grde pošasti, da je znal povedati strmečim ljudem, kaj je vse videl in slišal ono noč za leskovim grmom.

Bilo pa je to tako:

Vedno so fanti radi pohajali ponoči dekletom pod okna. Kdo bi jim to zameril? Filister, ki se nad tem zgraža. Kajti težavno in mučno je življenje, dokler stoji solnce nad obzorjem in potrebno in koristno je; da se izmučeni robotnik na večer nekoliko razbistri in skorajši za drugi dan ob pogledu v dvoje ljubezni žarečih oči in ob sladkem kramljanju o velevažnih in velemodrih rečeh.

Zahtevajte Molinsko žitno in sladno kavo!

Tako je storil tudi redno fant, ki smo ga prej omenili. Stal je potrpežljivo pod malim, s cvetočimi rožicami nastavljenim okencem, mandral s petami travo pod seboj ter govoril svoji ljubici samih sladkih, prelepih reči. Da ni teh prismojenih lončkov na oknu, gotovo bi bil skočil kar naravnost v kamrico, kajti nerodno je, ako se v jutru travi pozna, da ponoči ni imela pravega miru. Ali tako! Imel je hudo ljubico, ki je imela v časti svoje rože.

Nekoč, ko se je vrnil domov ter ravno prav globoko in temeljito premišljeval, kako bi mogel priti jutri kar preko tegeljcev in brez zamere v to hentano kamrico, mu je bilo vsled naporenega premišljevanja nekoliko vroče. Pot njegova je vodila čez vaško gmajno, kajti bil je iz sosednje vasi. Pa se vsede kar meni nič, tebi nič v travo pod grm, da se nekoliko pohladi in spočije. Kar začuje tam iz daljave izpod neke vrbe čudno regljanje.

Fant se obrne proti oni strani, posluša, pazi. To niso navadne žabe, to mora biti kak drug spak. Tiho in oprezno se vzdigne, plazi se ob leščevju dalje, vedno dalje, dokler mu ga ni zmanjkalo ter ni mogel neopazovan naprej. Toda bil je že tako blizu, da je lahko natanko videl, kaj se je godilo okoli one vrbe. A kar so videle njegove oči, je bilo tako, da so se mu kar zježili lasje.

Stal je za leskovim grmom in zrl čez kitje in buljil in buljil ter natezal ušesa. Toda kar so one tam bleketale, ni bilo ustvarjeno za človeško uho; bili so čudni spakedrani glasovi, ki jih nobena krščanska duša ne bi bila razumela.

Pod vrbo je pa stalo sedem coprnice ter se je prerekalo in kregalo, a osmo so pehale in suvale semtertja. Najbrže se jim je bila kaj zamerila, pa so delale ž njo uprav po coprniško.

Zdaj je pa gledal naš fant nekaj, česar še svoje žive dni ni videl, ni poprej ni poslej nikdar. Vse te grde, mršave, kričave coprnice so se izpremenile v žabe. Usta so se vedno bolj raztezala, oči so buljile ven, dolgi, suhi prsti so pozeleneli. Copate so letele izpod kril in pokazale so se prave žabje noge. Kmalu so tudi odfrfotala krila, in prave, pravcate žabe so skakale gor po deblu med vrbine veje. Nesrečno svojo pajdašico so pa čehale in vlekle tako dolgo, da so jo vso razčehnile. Ko več ni gocnila, odpirale so svoje grde široke gobce ter so ubogo žrtev vso oglodale in obrale. Hlastale so in cmakale, kar se je dalo, a vsako obrano koščico so vrgle dol pod vrbo.

Zahtevajte cikorijo

Fant je gledal in poslušal; zdaj se mu je bilo že privadilo uho čudnemu regljanju, — a kar je slišal je bilo tako zanimivo, da je pozabil ves strah ter se plazil vedno bližje in bližje. Regljale in kvasile so pa coprnice gor na drevesu vse vprek, da je moral dobro ušesa nategniti, ako je hotel kaj razumeti. O vsaki poedini osebi v vasi so znale kaj povedati. Vsak, še tako tajen grehek so privlekle na dan, ter so ga s strupenim svojim jezikom stotero povečale.

Pa joj, tudi o njegovi lepi in čednostni ljubici so kvantale, da se vsak večer, tako okolo enajste shaja z Rihtarjevim Jožetom tam pod očetovim kozolcem. Torej taka je; zato se ji tako smilijo njeni tegeljci in zato ga odpravlja tako zgodaj od okna, češ, da se ji dremlje. Čakaj si ti, nezvestnica grda, — pokažem Ti že, kje je tvoj kozolec!

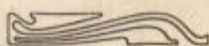
Tako je bil jezen, da je kar škripal z zobmi. Še zaklel bi bil prav robato, da se ni bal coprnic. Gotovo bi ga takoj pograbile ter tako grdo razcukale, kakor onegavo svojo pajdašico, da ga začutijo za grmom. Zato si je previdno prihranil kletve za jutri.

Zanimivo je pa bilo, da so se izdale coprnice kot same ugledne, pobožne ženice iz vasi. Še včeraj bi bil glavo stavil, da so, če ne cele, pa vsaj napol svetnice. A glej ga spaka; zdaj ti sedé kakor žabe tu na drevesu ter žro meso svoje tovarišice. To ga je tako razkačilo, da se je priplazil še nekoliko bliže, pograbil brž kost, ki je bila odletela nekoliko dalj, ter jo zagnal daleč proč v potok.

Ko so bile coprnice gotove s svojim obedom, so zlezle z drevesa, spremenile so se spet v človeško podobo ter pobirale po tleh kosti, da bi zopet sestavile onegavo žensko. Vse so spravile srečno skupaj, samo levega kolka niso mogle najti. Seveda jih je to hudo razdražilo in skrbelo. Iskale so in iskale, dokler se ni začela zarja svitati. Kaj si hočeš, kolka nil! Napravile so tedaj v naglici bezgov kolk ter ga pritaknile drugim kostem.

Drugo jutro so se pa čudili ljudje, zakaj ona-le ženska danes tako šepa, ko je vendar preje pravilno hodila. Seveda, ker niso vedeli, da ima namesto košččenega — bezgov kolk.

To pravljico je sestavila ljudska domišljija o opravljkah neke slovenske vasi.

Izredna odlika ženske. Švedska akademija znanosti je priznala Nobelovo nagrado, ki znaša 94 000 K gospej Curie, vseučiliški profesorici na pariški univerzi. Gospa Curie je posebno s svojim raziskovanjem radija postala znamenita po vsem svetu. Curie je rojena Poljakinja, njeno deklinško ime je Slodovska; rodila se je v Varšavi l. 1867. Študirala je v Parizu ter bila prvotno profesorica na ženski univerzi v Sévresu. Po smrti svojega soproga, vseučilišnega profesorja je bila imenovana na njegovo mesto. Zakonska Curie sta dobila že l. 1903 Nobelovo nagrado skupaj s kemikom Berquerelom. — Gospa Curie je sedaj tretja ženska, ki je bila tako visoko odlikovana. Pred nekaj leti je dobila Nobelovo nagrado gospa Berta Suttnerjeva, ki z živo besedo povsod zastopa stališče, da se kulturni narodi ne bi smeli vojskovati ter se že leta in leta zavzema za to, da bi se vojne sploh odpravile. Lansko leto pa je bila odlikovana z Nobelovo nagrado Selma Lagerlöfova, najznamenitejša švedska pisateljica svetovnega slovesa.

Mnogo odkritih prijateljic

ima med slovenskimi gospodinjami Kolinska kavna primes. Njih število pa še raste od dneva do dneva, in že danes lahko rečemo, da v doglednem času ne bo nobene slovenske gospodinje več, ki bi ne kupovala Kolinske kavne primesi. Ta naklonjenost slovenskih gospodinj nasproti Kolinski kavni primesi je popolnoma naravna in zato tudi popolnoma razumljiva, kajti ona temelji na dobrih razlogih.

Predysem je Kolinska kavna primes najboljši kavni pridatek, t. j. Kolinska kavna primes daje kavi vse one dobre lastnosti, ki jih od dobre kave zahtevamo, namreč izboren okus, prijeten vonj in lepo barvo. Samo tista kava je dobra, ki ima te lastnosti. Te lastnosti pa ji v največji meri da samo Kolinska kavna primes. In da dosežemo te učinke, zadostuje že majhna porcija Kolinske kavne primesi, kajti ona je tudi najizdatnejši kavni pridatek.

To je prvi razlog za priljubljenost Kolinske kavne primesi pri slovenskih gospodinjah.

Drugi je pa ta, da je Kolinska kavna primes pristno domače blago, in sicer edino te vrste. Kolinska tovarna je namreč domače podjetje združenega našega trgovstva. Ona je poleg tega izmed onih maloštevilnih podjetij, ki požrtvovalno in izdatno z rednimi prispevki podpirajo naša narodna in kulturna društva, v prvi vrsti naše prekornostno »Družbo sv. Cirila in Metoda.«

To je drugi razlog, da slovenske gospodinje kupujejo Kolinsko kavno primes.

Je torej v interesu vsake slovenske gospodinje in obenem njena narodna dolžnost, da kupuje izborno in pristno domačo Kolinsko kavno primes. Treba pa je zanjo agitirati pri onih slovenskih gospodinjah, ki je morda še ne kupujejo!